

TARKASTUSHYPPYMESTARISEMINAARI

Aika: 8.5.1976, klo 10.30 - 14.50

Paikka: Helsinki, ilmailuhallituksen neuvotteluhuone

Läsnä: Timo Nieminen VaaLK puheenjohtaja
Lars Bäckström SLK ilmailuhallitus
Esa Huusari ULK
Erkki Kannisto - ilmailuhallituksen lakimies
(vain 6 §:n aikana)
Eero Kausalainen SIL/SLK sihteeri
Lauri Oksanen SLK
Harri Toivonen TamLK

1 § Seminaarin avaus

LuKT:n puheenjohtaja Timo Nieminen toivotti paikalle saapuneet tervetulleeksi. Lisäksi hän selvitti tilaisuuden tarkoituksen: perehdyttää tarkastushyppymestarit tehtäviinsä, sekä selvittää nykyiseen hyppymestarijärjestelmään liittyviä kysymyksiä ja vaihtaa ajatuksia näistä aiheista.

2 § Hyppymestarikoulutuksen järjestely ja tavoitteet

Nykyisin käytössä olevan hyppymestareiden koulutusjärjestelmän rinnalla esitteli alustajana toiminut Timo Nieminen myös aikaisemmat koulutusjärjestelmät.

- ensimmäinen koulutusjärjestelmä (n. vv. 60-71) toimi siten, että hyppääjän koulutus edistyi kerhoissa alkeis- ja jatkokoulutusvaiheiden kautta itsenäiseksi hyppääjäksi. Tämän vaiheen saavutettuaan hyppääjä saattoi aloittaa harjoituspudotusten suorittamisen. Kun määrätty kokemus oli saavutettu, anoi kerho kelpuutuksen myöntämistä. LuKT antoi lausuntonsa hyppymestarikokelaasta. Tämän puhtaasti käytännön harjoittelun kautta edenneen järjestelmän eduista ja haitoista totesi Nieminen seuraavaa:

Edut

- järjestelmä oli joustava,
- käytännönläheinen ja
- taloudellinen

Haitat

- kerhojen väliset tasoerot
  - arvosteluvaikeudet
  - koulutuksen suppea-alaisuus
- toisessa koulutusjärjestelmässä (vv. 72-74) tuli kuvaan mukaan keskitetty hyppymestarikurssi (n. 1 vko). Kurssille pääsyvaatimuksina olivat mm. itsenäinen hyppääjä (B-luokka tai lupakirja), tietty määrä ennalta suoritettuja harjoituspudotuksia. Kurssin jälkeen kerho saattoi anoa HM-kelpuutusta kurssin suorittaneelle oppilaalle. LuKT antoi lausuntonsa kurssilaisesta kurssin johtajan arvostelun perusteella. Tämän järjestelmän hyödyistä ja haitoista todettiin seuraavaa:

TARKASTUSHYPPYMESTARISEMINAARI

Edut

- yhtäläinen koulutus
- samat arvosteluperusteet kaikilla
- tuoreet opit
- tuntemattomiin kurssilaisiin tutustuminen

Haitat

- kustannuksia
- viikko liian lyhyt aika
- omaksuttujen virheiden poistointa (aikaa)

- nykyisessä koulutusjärjestelmässä (vv. 75 ---) pyrittiin siirtämään HM-kurssi "aikaisempaan" vaiheeseen hyppääjän uralla. Harjoituspudotusten suorittaminen aloitettiin vasta kurssilla ja sitä jatkettiin kurssin jälkeen, kunnes kurssin päättyessä määrätty pudotusmäärä on suoritettu. Kun kaikki pudotukset on suoritettu, voi oppilas suorittaa kokeen erityiselle LuKT:n valtuuttamalle tarkastushyppymestarille. Järjestelmän edut ja haitat edelliseen verrattuna ovat:

Edut

- ei virheellisiä tottumuksia

Haitat

- lisäkustannuksia
- tarkastushyppymestari-ongelma.

Nykyisen koulutusjärjestelmän tavoitteet voidaan tiivistää seuraavasti:

- voimassa oleviin määräyksiin ja ohjeisiin, sekä käytännön toimintamenetelmiin ja lento/hyppykalustoon liittyvien tietojen ja taitojen omaksuminen
- koulutustekniikan ja ihmistuntemuksen kehittäminen (opettamisen opettelu)
- epäpätevien karsinta
- valtakunnallinen yhdenmukaisuus

Tiivistelmän kohta "epäpätevien karsinta" aikaansai seuraavan ajattelman: "hyppykoulutuksessa pidettävän koetilaisuuden tarkoitus ei ole tutkia, kuinka hyvä joku oppilas on, vaan onko hän niin huono, ettei hän pysty asiallisesti ja turvallisesti tehtävänsä hoitamaan".

HM-koulutuksen tavoitteet voidaan ilmaista myös toisella tavalla, poikkeamatta silti perusajatuksista:

- Koulutuksen tavoitteena on antaa niin hyvät tiedot hyppytoiminnasta, - turvallisuudesta sekä kouluttamistaidosta, että hyppymestari pystyy itsenäisesti vastaamaan oppilaiden koulutuksesta ja hyppytoiminnasta, sekä siinä yhteydessä nostamaan koulutuksen tasoa.

Hyppymestarin on pystyttävä:

- johtamaan alkeiskurssin koulutus
- johtamaan jatkokurssin koulutus
- toimimaan hyppymestarina ja -kouluttajana hyppytoiminnassa.

TARKASTUSHYPPYMESTARISEMINAARI

3 § Kokemuksia hyppymestarikursseilta

Kahden viimeisen hyppymestarikurssin pääkouluttajina ovat toimineet Pekka Karhumäki ja Eero Kausalainen, joista jälkimmäinen kertoi molempien kurssin aikana saamista kokemuksista ja vaikutelmista:

- kurssilaisten taso on ollut varsin kirjavaa. Aikaisemmilla kursseilla on jopa ollut oppilaita, joilla on ollut vaikeuksia stabiilin vapaapudotusasennon hallitsemisessa
- suurimmat puutteet tuntuivat ilmenevän lähinnä erilaisissa käytännön suorituksissa. Esimerkkeinä tästä voidaan mainita vaikeudet hyppypaikan katsomisessa ja streamerin avulla tapahtuvassa hyppypaikan määrittämisessä
- tietopuolisissa aineissa ei ilmennyt aivan niin suuria puutteita ainakaan hyppyteorian osalla. Sen sijaan ilmailumääräysten tunteminen joidenkin oppilaitten kohdalla oli luvattoman heikkoa
- koulutuksen puutteet ja oppilaiden tason "kirjavuus" johtuivat ilmeisesti yhtenäisen jatkokoulutusohjelman puutteesta. Useiden oppilaiden kohdalla HM-kurssi oli ensimmäinen todella johdettu ja tehokas koulutusvaihe alkeiskurssin jälkeen. Jatkokoulutus on ilmeisesti joissakin kerhoissa ollut varsin tehotonta, satunnaista ja hyppäämisen lomassa silloin tällöin tapahtuvaa
- kurssiaikaa voitaneen pitää varsin lyhyenä, joskin tilannetta varmasti tulee parantamaan yhtenäisen jatkokoulutusohjelman saaminen kaikkiin kerhoihin
- eräille oppilaille tuotti ilmeisiä vaikeuksia esiintyä luokan edessä ja pystyä ilmaisemaan asiansa riittävän selvästi. Tämä puute saattaa aiheuttaa myöhemmin, etteivät oppilaat pysty omaksumaan opetettuja asioita riittävän hyvin. Hyppymestarikurssilla pystytään ainoastaan antamaan opetusopin tärkeimpiä suuntaviivoja. Jos oppilaalla ei ole lainkaan pedagogisia taipumuksia, ei asiaa kovin paljon pysty näin lyhyellä kurssilla korjaamaan.

Positiivisina piirteinä kursseilta todettiin oppilaiden erinomaisena säilynyt aktiivisuus. Kukaan kurssilaisista ei tehdyissä kyselyissä kokenut kurssia tarpeettomaksi. Järjestyshäiriöitä tms. ei kurssien aikana ole lainkaan esiintynyt. Eräs saavutettu suuri hyöty on hyppymestareiden koulutuksen yhtenäistyminen.

Vuoden -73 kurssilla ollut Lauri Oksanen kertoi häiritsevimpänä piirteenä tilaisuuden aikana olleen oppilaiden epäyhtenäisyyden (tasoerot). Yleisvaikutelma kurssista kuitenkin jäi varsin hyväksi, joskin viikko oli tuntunut hyvin tiukalta tiiviin ohjelman vuoksi.

TARKASTUSHYPPYMESTARISEMINAARI

4 § Havaintoja koulutusjärjestelmästä

Tämän kohdan avulla pyrittiin kartoittamaan kahdessa mielessä, toisaalta onko kurssilla saavutettava taso riittävä ja onko opetusohjelmassa jotain oleellisia kohtia, jotka tulisi muuttaa kokonaan tai parantaa, sekä saavutetaanko kurssin jälkeisen harjoitteluvaiheen avulla riittävä taso HM-kelpuutusta varten.

- kurssilla saavutettavasta tasosta todettiin seuraavaa:
Tasoeroja ei ole vielääkään saatu täysin karsittua, vaan edelleen on eritasoisia oppilaita. Pääosin toiminta tuntuu olevan suhteellisen samaa tasoa ("sama kaava toiminnassa"), mutta esiintymisessä ja varmuudessa on suuria eroja. Oppilaan käsittelystä usein puuttuu varmuus ja HM-kokelas antaa itsestään epävarman vaikutelman.

Jämin HM-kurssin opetusohjelmasta todettiin seuraavaa:

- tulosten perusteella kurssi vaikuttaa hyvältä ja oppilaiden saamat perustiedot tuntuvat riittävilä.
- kurssin jälkeen suoritettavien harjoituspudotusten valvonta on osoittautunut puutteelliseksi. Eräät HM-kokelaat olivat harjoitteluvaiheessa pudottaneet lupakirjahyppääjiä. Tämä ei suinkaan ole ollut LuKT:n tarkoituksena. Jotta HM-kokelas saisi riittävästi rutiinia ja oikean laatuista kokemusta, tulisi harjoituspudotusten kohteena käyttää oppilas- ja alkeishyppääjiä.
- periaatteessa pidettiin nykyistä koulutusjärjestelmää suhteellisen onnistuneena
- koska HM-kurssi nykyisellään kestää vain viikon, tuotiin esille ajatus, voitaisiinko jokin osa teoria-aiheista pitää jo etukäteen esim. viikonlopun mittaisessa tilaisuudessa, jolloin tieto ehtisi "hautua" jo ennen kurssia. Todettiin, että tämä ei käytännön syistä johtuen ole mahdollista. Myöskin keskustelussa tuli esille, että teoriassa olisi täysin mahdollista pitää koko HM-koulutus yhtenä, yhtäjaksoisena opetustilaisuutena. Tällöin ei tarvittaisi kurssin jälkeen enää harjoituspudotuksia, eikä tarkastushyppymestareita. Käytännössä tällainen kurssi kuitenkin venyisi niin pitkäksi ja tulisi niin kalliiksi, ettei ajatuksen toteuttaminen tässä muodossa ole mahdollista.

Saatujen kokemusten valossa seminaari totesi, että koneessa lentäjänä toimiva henkilö ei saisi toimia samaan aikaan hypymestarina, vaan tässä tehtävässä tulisi toimia muun koneessa olevan henkilön. Tämä ajatus koskee myös HM-kokelaan suorittamia harjoituspudotuksia.

Kurssilla määrätyt harjoituspudotukset tulisi suorittaa vuoden kuluessa kurssin päättymisestä. Muussa tapauksessa saadut tiedot ja taidot vanhenevat ja ruostuvat.

TARKASTUSHYPPYMESTARISEMINAARI

5 § Hyppymestarikokeen suoritustapa

Eero Kausalainen esitteli seminaarin osanottajille kokeen suorituksessa käytettävät paperit: "Lausunto hyppymestari-kelpuutusta varten", "Todistus HM-kurssin suorittamisesta" ja "Ohjeita tarkastushyppymestarille".

Otettaessa vastaan hyppymestarikoetta, tulisi tarkastushyppymestarin turhan työn välttämiseksi ensimmäiseksi tarkastaa oppilaan suorittamien harjoituspudotusten ja/tai muiden suoritusvaatimusten täyttäminen. Tämä tapahtuu tarkastamalla hyppypäiväkirja ja oppilaan kurssitodistus.

Mikäli HM-kokelas ei selviydy kokeesta hyväksyttävästi, merkitään se, ja mahdolliset lisäpudotukset tai muut -harjoitukset kurssitodistukseen. Näin uusintakokeen vastaanottaja voi kontrolloida, onko edellisen kokeen vastaanottajan määräämät lisäharjoitukset todella suoritettu.

Koevaatimusten yhdenmukaistamiseksi käytiin "Lausunto hyppymestari-kelpuutusta varten" yksityiskohtaisesti läpi. Seuraavassa ohjeet kutakin tarkastuskohtaa varten:

Sisältää:

Kohta

- 1.1. ja 1.2. Näiden kohtien tulisi kattaa kaikki teoria-aineet, joi ta hyppymestari tehtävässään tarvitsee. Käytännön syistä kokeessa kuitenkin tulisi keskittyä oleellisimpiin seikoihin.
- 2.1. ja 2.2. Varjojen hyppykuntoon saattaminen normaaliin tapaan.
- 3.1 Varusteiden tarkastus suoritettava LuKT:n ohjeen (22.4. 1976) mukaisesti.
- 3.2. Ohjeet tulisi antaa siten, kuin ne annettaisiin vieraalle lentäjälle päivän hyppytoiminnan alussa. Näin kontrolloidaan, muistaako HM-kokelas antaa riittävän täydelliset ohjeet.
- 3.3. Ohjeet annetaan huomioiden myös konekuormassa olevat "vieraat" hyppääjät. Tämä samasta syystä kuin edellisessä kohdassa.
- 3.4. Toiminta tulee tapahtua normaalin hyppytoiminnan muotoja noudattaen (ylilennot, hyppykierrokset jne.). Ylimääräinen ylilento ei yleensä ole oleellinen virhe. Sen sijaan virheeksi tulee katsoa HM-kokelaan hätäily tai oppilaan pudottaminen silloin, kun tiedetään ettei hyppypaikka ole oikea.
- 3.5. Pudotuksen ja hyppypaikan määrittämisen tarkkuus tulee määritellä kussakin paikassa ja tapauksessa erikseen, "terveen järjen mukaisissa rajoissa" arvostellen, sillä oppilaan tekemät ohjausvirheet tulee ottaa huomioon, samoin kuin hyppypaikan erikoisolosuhteet (joissakin pai-

TARKASTUSHYPPYMESTARISEMINAARI

koissa on oppilaan kokemuksesta riippuen syytä tarkoituksella pudottaa oppilas keskemälle kenttää, kuin kokenut hyppääjä). Yleisperiaatteena tarkkuudessa on: jos kokenut hyppääjä pystyy samasta hyppypaikasta pääsemään maalialueen tuntumaan, voidaan tarkkuus katsoa riittäväksi.

- 3.6. Rauhallinen ja asiallinen suhtautuminen oppilaisiin, sovituista suunnitelmista kiinni pitäminen (pl. hätä- yms. tilanteet) ovat tärkeimpiä arvostelukohteita suoritusten oikeellisuuden ohella.
- 3.7, 3.8. ja 3.9. Arvostelukohteina oikeat toimenpiteet, laukaisuhihnan tai Kap'in hihnan huostaanotto, riittävän ajoissa oviaukolle ottaminen.
- 3.10. Seminaari esitti arvostelulomakkeeseen lisättäväksi kohdan "Oppilaan hypyn arvostelu". HM-kokelaan pitää pystyä näkemään oppilaan hypyn aikana tekemät suoritukset, sekä arvostelemaan ne. Arvostelu on merkittävä "parakielellä" oppilaan hyppypäiväkirjaan. Tätä kohtaa varten on myös tarkastushyppymestarin seurattava oppilaan suorituksia, jotta hän pystyisi kontrolloimaan, suoritettiin ko arvostelu oikein.

6 § Tarkastushyppymestarin asema ja vastuu

Keskusteltiin määritelmästä "tarkastushyppymestari".

Tarkastushyppymestari on henkilö, jolla on LuKT:n myöntämä oikeus ottaa vastaan HM-kokeita. Kyseessä siis ei ole mikään erityinen "tarkastaja", sillä hänellä ei ole muissa suhteissa sen laajempia valtuuksia, oikeuksia tai velvollisuuksia, kuin kenellä tahansa hyppymestarilla. Tehtävänimikkeeksi on "keksitty" nimi, joka on samantapainen, kuin esim. purjelen-
topuolella käytettävä tarkastuslentäjä (jonka asema on täysin sama, kuin tarkastushyppymestarin).
Tehtävä koskee ainoastaan hyppymestarikokeen vastaanottamista siihen liittyvine toimenpiteineen.
Tarkastushyppymestarin vastuu hyppytoiminnassa on täsmälleen sama, kuin kenen tahansa hyppymestarin tehtävän suorittamisen aikana. Kokeen aikana vastuu oppilaasta kuuluu tarkastushyppymestarille, aivan vastaava on tilanne myös harjoituspu-
dotusten aikana. Tällöin suoritusta valvova hyppymestari vastaa toiminnasta.

Ilmailuhallituksen lakimies Erkki Kannisto selvitteli seminaarin osanottajille yleensä hyppytoimintaan liittyviä vastuukysymyksiä, sekä vastasi eräisiin esitettyihin kysymyksiin. Seuraavassa poimintoja esitetyistä lakimiehen mielipiteistä:

- vastuu voidaan jakaa karkeasti kolmeen pääryhmään (jako ei kuitenkaan ole aina aivan yksiselitteinen): rikosoikeudellinen-, siviilioikeudellinen- ja hallinnollinen vastuu

TARKASTUSHYPPYMESTARISEMINAARI

rikosoikeudellinen vastuu saattaa tulla kyseeseen joko ilmailulain tai rikoslain säännösten perusteella. Kysymyksessä saattaa tällöin olla ruumiinvamman tai vaaran tuottamus. Yleensä käytännössä rangaistuksena tämän tyyppisissä tapauksissa on ollut sakkoja ja törkeimmissä tapauksissa jopa vankeutta. Tosin on huomattava, että laskuvarjohyppytoiminnan osalta ei oikeuskäytäntöä tältä alalta juuri ole.

- siviilioikeudellinen vastuu tulee kysymykseen, kun on aiheutettu vahinkoa. Vahinko voi olla laadultaan henkilö- tai materiaalivahinko (R.K.). Tässä yhteydessä käytettiin termiä "tehtävä", josta lentoturvallisuus on riippuvainen". Todettiin, että ilmailulaki ja -asetukset eivät yksiselitteisesti kerro, onko esim. laskuvarjon pakkaaja tällainen henkilö. Ennakkotapauksia aiheesta ei ole. Vahingonkorvauslaki määrittää yleiset perusteet korvausten määrittämisestä ja jakaantumisesta. Tämän lain pääperiaatteena on: "Joka tuottamuksellisesti tai tahallisesti aiheuttaa toiselle vahingon, on velvollinen sen korvaamaan". Eräissä tapauksissa (mm. jos korvaus katsotaan kovin raskaaksi) on korvausta mahdollisuus sovittaa. Korvattavalla vahingolla tarkoitetaan korvausta esine- ja henkilövahingoista.
- hallinnollinen vastuu käsittää mm. lupakirjoihin ja kelpuutuksiin liittyviä kysymyksiä. Ilmailulaki edellyttää tiettyjen kelpoisuusvaatimusten täyttämistä lupakirjan tai kelpuutuksen saamisen edellytyksenä. Lupakirja voidaan tämän lain perusteella peruuttaa tai uusimistapauksissa sen saamista voidaan lykätä. Esim. rattijuoppoustopauksen yhteydessä voidaan peruuttaa eräitä ilmailulupakirjoja. Tässä yhteydessä mainittakoon, ettei laskuvarjohyppääjän lupakirjan peruuttamisesta ole tämän kaltaista ennakkotapausta, joten ei ole täysin ennustettavissa, miten tällaisessa tapauksessa oikeus asiasta päättäisi. Yhdistykseltä voidaan peruuttaa koulutuslupa, mikäli koulustoiminta ei täytä asetettuja vaatimuksia. Yhdistyksellä on myös oikeus puuttua omien jäseniensä toimintaan ja esim. erottaa jäsenen niin harkitessaan (Yhdistyslaki).
- Näytöshyppyjen suorittamisen yhteydessä tulee esille Asetus julkisesta huvitilaisuudesta. Näytöshyppäjä varten yleensä tarvitaan paikallisen nimismiehen lupa ja vakuutus kolmannelle osapuolelle. Tähän ei vaikuta lainkaan se, peritäänkö tilaisuudessa olevalta yleisöltä pääsymaksu. Lentonäytöksissä ja -kilpailuissa tulee myös olla lupa. Tällä hetkellä kuitenkin ei voida lakien ja asetusten perusteella yksiselitteisesti sanoa, luetaanko laskuvarjohyppyjen suorittaminen lentotoiminnaksi vai erityislaatuiseksi ilmailutoiminnaksi. Tähän liittyen, jos ilmailu-

TARKASTUSHYPPYMESTARISEMINAARI

hallituksen antamat määräykset tai lait ja asetukset ovat ristiriidassa keskenään, on vastuu tästä kyseisen määräyksen (tai vast.) laatineen viranomaisen. Näytöksien tai näytösluonteisten hyppyjen suorittamiseen saattaa vaikuttaa myös kaupungin (tai vast.) järjestyssääntö.

Edellä esitetyn jälkeen oli seminaariin osallistujilla tilaisuus tehdä kysymyksiä erilaisista lakiasioista:

"Onko laskuvarjohyppääjäoppilaalla mahdollisuus joutua osavastuuseen, vai onko myös sellaisessa tapauksessa vastuu aina hyppymestarin, jos voidaan todeta oppilaan saaneen riittävän koulutuksen, mutta hän jostain syystä ei toimi lainkaan, kuten on opetettu ja syntyy onnettomuustilanne?"

- jos oppilas tahallaan tekee jonkin virheen, on syy hänen. Yleisperiaate on, että kukin vastaa omista tehtävistään. Jos on kyseessä esim. pakkausvirhe päävarjossa, ja lisäksi ilmenee, että oppilas ei ole tehnyt lainkaan niitä toimenpiteitä, jotka hänelle on opetettu, vastuu todennäköisesti jakaantuu sekä varjon pakkaajalle, että virheen tehneelle oppilaalle. Asia muuttuu kuitenkin aivan toiseksi, jos todetaan pakkausvirheen olleen tahallinen. Ennakkotapausta (oikeudessa käsiteltyä) ei tästä aiheesta kuitenkaan ole.

"Mikä on pakkaustarkastajan vastuu?"

- vastuu pakkauksen oikeasta suorittamisesta koulutuksen kestäessä, ennen lupakirjan (tai pakkaukelpuutuksen) saamista. (R.K.) Varjon pakkaaja ei ole pakkauksesta vastuussa, vaan pakkaustarkastuksen suorittaja. Jos tarkastajia on kaksi, vastaa kumpikin omasta osuudestaan ja sen oikeasta suorittamisesta. Käytännössä saattaa kuitenkin usein olla vaikea saada näyttöä, missä tai kuka on tehnyt virheen.

"Milloin voidaan hyppymestaria vastaan nostaa syyte?"

- Hyppymestarin laiminlyönti tai virhe voi olla aiheena syytteen nostamiseen, riippumatta siitä, aiheuttaako se vahingon. (R.K.)

"Mikä on ns. vastuuvapautustodistuksen oikeudellinen merkitys?"

- todistus saattaa vapauttaa lievemmissä tapauksissa (tuottamuksellisissa). Vakavammissa tapauksissa todistuksilla ei ole käytännöllistä merkitystä. Todistuksen alaikäisiä koskeva kohta (tarkastelun kohteena oli erään kerhon vastuuvapautustodistus) todettiin sanamuodoltaan täysin pätemättömäksi. (Ilmailuhallituksen edustaja tarkastaja Bäckström kertoi, että IH lähitulevaisuudessa suunnittelee alaikäisiä koskevan vastuuvapautustodistuksen "laillisempaan" muotoon).

TARKASTUSHYPPYMESTARISEMINAARI

"Koulutuspäällikön/hyppymestarin vastuu?"

- jos koulutuspäällikkö ei ole paikalla, voidaan vastuu siirtää jollekin hyppymestarille vain siinä tapauksessa, että siitä on olemassa "mustaa valkoisella" (ilmailuhallituksen määräys tms. joka mahdollistaa tämän).

"Jos oppilashyppääjä hyppää jossakin muussa, kuin omassa kerhossaan, kuka vastaa, ao. oppilaan kouluttajat vai "vieras" hyppymestari, joka hänet pudottaa?"

- hyppymestari tehtävässä vastuu on aina samanlainen, riippumatta siitä, mistä kerhosta oppilas on. Jos sen sijaan oppilaan kohdalla on jokin koulutuksellinen puute, joka aiheuttaa onnettomuuden tms. vastaa hyppymestari tästä vain siinä tapauksessa, että hän on laiminlyönyt "normaalien käytännön mukaiset tarkastustoimenpiteet". Jos koulutuksellinen puute on sellainen, ettei hyppymestari sitä pysty toteamaan tavanomaisissa tarkastustoimenpiteissä (hyppypäiväkirjan, koulutuskortin yms. tarkastukset, siht. huom.) on vastuu oppilaan kouluttaneella kerholla.

(Sihteerin kommentti edellisistä lakimiehen lausunnoista: Ilmailulaeissa ja -asetuksissa ja -määräyksissä on tällä hetkellä jonkin verran ristiriitaisuuksia. Lakien lopullinen tulkinta yleensä määräytyy oikeudessa käsiteltyjen ennakkotapausten mukaan (joita ei tästä aiheesta ole). Lisäksi on huomattava, että harvoin tapauksen käsittely on näin yksioikoista, kuin kysymyksiä tehtäessä oletettiin. Edellämainituista syistä ilmailuhallituksen lakimies Kanniston näkemykset olivat varovaisia, eikä niitä mielestäni pidä ymmärtää muuta kuin hänen henkilökohtaisiksi kannanotoikseen. Oikeusistunnoissa annettavat viralliset tulkinnat saattavat eri syistä johtuen olla näistä mielipiteistä poikkeavat. Esittämäni mielipide perustuu keskustelun aikana ilmenneisiin ja Kanniston itsensä esittämiin näkökantoihin.

Edelläesitetyt tulkinnat IH:n lakimiehen lausunnoista on 11.5.1976 tarkastanut SIL:n toiminnanjohtaja varatuomari Reino Kronholm (R.K. merkinnät ovat hänen suorittamiaan korjauksia tai täsmennyksiä).

Samassa yhteydessä hän halusi tuoda esille seuraavia näkökohtia:

- sekä siviili- että rikosoikeudelliseen vastuuseen joutuminen voidaan parhaiten välttää noudattamalla määräyksiä tinkimättä
- kolmannelle osapuolelle aiheutettujen vahinkojen korvausvastuuseen joutumisen ehkäisemiseksi on tähän soveltuvan vakuutuksen ottaminen paras turva kerhoille ja vastuullisille henkilöille. (R.K.)

TARKASTUSHYPPYMESTARISEMINAARI

7 § Soveltuvuus tarkastushyppymestariksi

Tarkastushyppymestarin tulisi täyttää ainakin seuraavat perusvaatimukset:

- on erittäin kokenut hyppääjä
- on erittäin kokenut ja pätevä hyppymestari
- omaa voimassa olevan hyppymestarikelpuutuksen
- on pätevä kouluttaja
- on vastuuntuntoinen ja erityisesti hyppymestarin toimeensa noudattaa tinkimättä ilmailumääräyksiä ja koulutusohjeita sekä -ohjelmia.

Varsinaista kurssimuotoista tilaisuutta tarkastushyppymestareille ei tulla järjestämään. Seminaareja sen sijaan pyritään järjestämään tarpeen vaatiessa. Sopivien tarkastushyppymestareiden löytämiseksi tullaan kerhoille tekemään kysely, jossa pyydetään lausuntoa nykyisestä THM-luettelosta, sekä mahdollisia esityksiä uusiksi tarkastushyppymestareiksi. Mikäli kerho tekee ehdotuksia uusiksi "toimenhaltijoiksi", on kerhon ensin itsensä varmistettava ko. henkilön halukkuus tehtävään.

8 § Muita esille tulleita asioita

Suoranaisesti tarkastushyppymestari-toimintaan liittyvistä asioista ei enää tullut uusia keskustelunaiheita. Tästä johdun käsiteltiin eräitä oheiseen alan informaatioon liittyviä kysymyksiä.

- LuKT:ssa on parhaillaan valmisteilla "Laskuvarjojääkäriin jatkokoulutusohjelma siviilihyppyihin" (LuKT:n Ohje 1.3.). Koulutusohjeella pyritään yhdenmukaistamaan laskuvarjojääkäreiden koulutusta siviilihyppyyille. Ohje tulee pohjautumaan LuKT:n laatimaan "Alkeiskoulutusohjelmaan" (Ohje 1.1.). Paperi pyritään saattamaan yleiseen jakeluun viimeistään kesäkuussa.
- Laskuvarjohyppääjän lupakirjaa koskeva uusi ilmailumääräys on parhaillaan painossa ja tulee nähtävästi jakeluun lähitulevaisuudessa. Määräys tulee voimaan 1.8.1976. Tarkastaja Bäckströmin arvelun mukaan määräyksen voimaantullessa pyritään mahdollistamaan jonkinlainen siirtymäkausi, jonka aikana ei kesken tietyssä vaiheessa olevaa koulutusta tarvitsisi siirtyä uuteen järjestelmään. Asiasta ei kuitenkaan vielä ole tehty mitään päätöstä, joten siihen on tässä vaiheessa suhtauduttava varauksella.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Eero Kausalainen
Eero Kausalainen